

nie wiedział, czy Tefik ma pełnomocnictwo do rozpoczęcia rokowań o kapitulację i sam go też nie miał. Nareszcie

— * W król. dobrach Duszniki w powiecie szamotulskim zgorzała wieczorem dnia 13 b. m. stołowa pełna słomy i zboża. Rychła pomoc zdołała przeszkodzić dalszemu rozszerzeniu się ognia. Ogień miał być podobno podłożony.

— * Do toruńskiego izby handlowej wybrany został dnia 17 bm dyrektor toruńskiego Banku kredytowego p. dr. Dominiński. Przewodniczący zostali pp. Adolph, Giedziński, J. Moszkiewicz i Schirmer. Nadmieniamy tu, że na wstępnym zebraniu wybrorobym odbył dnia poprzedniego postanowili wybrorobym starożakości popierać wybór p. Dominińskiego.

— * W Krakowie z dniem 1 stycznia 1878 zaczęły wychodzić w Krakowie dnia 1 i 15 każdego miesiąca „Dwutygodnik naukowy”, poświęcony historii, archeologii i lingwistyce w objętości 1 i pół do 2 arkuszy druku w 8 ośmce.

Prócz rozpraw oryginalnych „Dwutygodnik naukowy” zawierać będzie streszczenia z dzieł naukowych i literackich z zagranicy, recenzje świeższych publikacji, przegląd bibliograficzny, oraz sprawozdania z posiedzeń Akademii i innych Towarzystw uczonych ze wskazanych powyżej dziedzin wiedzy.

Warunki prenumeraty: W Pruskiej i Niemiec rocznie mr. 12, pół. mr. 6 kwartalnie mr. 3.

— * W Londynie umarł w 83 roku życia major Jan Giełgud, jeden z bohaterów naszych z r. 1831 a brat generała, pozostawiając dwóch synów, w Anglii zamieszkałych, z których jeden umieszcza w przeglądach angielskich prace literackie o Polsce.

— * Kalendarz. Jutro w czwartek dnia 20 grudnia Pelagii panny; w kalendarzu słowiańskim Bogumity.

Wschód słońca o godzinie 8 minut 10, zachód o godzinie 3 minut 45.

Pełnia dnia 20 grudnia o 1 go 20 min po południu.

Dnia 20 grudnia 1832 przysięgę z książkami szlacheckimi. — 1830 manifest Polaków do narodów Europy. — 1834 śmierć Maurycego Mochnackiego.

(z) GNIEŹNO, 17 grudnia. Jaka oziębłość i lekceważenie własnego języka, dziś już z urzędów i szkoły wypartego, z naszej własnej strony nawet uderza, mamy najwięcej tego dowód w jednym z ostatnich numerów wychodzącego tu Orendownika gnieźnieńskiego. Jeden z tutejszych magistrów stroi z firmą czysto polską podaje tam ogłoszenie o wyprzedaniu gwiazdkowej tylko w języku niemieckim, kiedy tuż obok w tymże samem piśmie prawie wszystkie firmy niemieckie już dla samego interesu obywatelskiego takie i w polskim podają języku. Nie wiem, co tu więcej rażi, czy ignorowanie ojczystego języka czy też polskiej publiczności, której, dzięki Bogu, w naszej okolicy jeszcze dosyć.

Wedle listy tutejszego stanu cywilnego miejsciego zameldowano od dnia 30 z. m. do 13 bm. włącznie 19 urodzeń (10 chłopców i 9 dziewcząt), przypadków śmierci 13, ślubów w tym czasie zawarto dwa.

WIADOMOŚCI LITERACKIE.

— (Z.) Mamy przed sobą dwie książki w niemieckim języku o polskich traktujących rzeczach a zasługujące na uwagę polskiej publiczności.

Pierwsza z nich ma tytuł: Polens Auföung. Kulturgeschichte des Polens. Skizzen aus den letzten Jahrzehnten der Polnischen Selbstständigkeit, von Freiherrn Ernst von der Brügg. Leipzig. 1878. In 8, stron 417. W 17 rozdziałach przesuwa autor przed nami obraz zepsucia i rozpręczenia, które owarłodziły wszystkie czynniki narodowego życia za Stanisława Augusta a które ostatecznie do zupełnego rozkładu i do upadku Rzeczypospolitej doprowadziło. Nie miał się nieestety autor utrzymać na stanowisku bezstronnej sądowności, gdyż na pióro jego wpływało zbyt widocznie powzięte z góry przekonanie, którego dowiedzieć zamierzał, iż Polska upadła jedynie własną winą, że upadek jej był nieunikniony, niemal koniecznością historyczną. Rozstawiając pod wpływem takiego uprzedzenia, widzi autor ostatnie chwile Rzeczypospolitej, usiłuje cieni się dopatrzeć. Ze wszystkich osobistości z czasów Stanisława Augusta jedyną Kościuszkę wyszedł w blasku aureoli — ale natomiast autor, jakby się obawiał osłabienia swego zadania, zaledwie kilka słów mu poświęca. Słusznie też zarzuć mu można brak dostatecznej znajomości źródeł polskich i zbyt niekrytyczne polecanie na świadectwo nieprzychylnych nam cudzoziemców. — Mimo to książka p. Brüggena, skreślona potoczystym i, nieraz ze szkoda prawdy dziełowej, malowniczym językiem, nie jest gorszą od innych dzieł obcych o naszej przeszłości traktujących, a odczytanie jej nie jest dla nas bez pożytku. W twarzą szkołę stoletniego doświadczenia przyszłości sami do przekonania, że przeżycia część winy naszego upadku leżała w nas samych. Książka p. Brüggena przypomina nam, choć w przesadnych barwach tę prawdę i nawojuje nas do reformy tych stosunków, których rozpręczenie dopuściło dokonania na osłabionym organizmie niesłychanej w dziejach świata politycznej zbrodni. Rozpusta, pijaństwo, zbytek, prywatna, niegodna, chęć błyszczenia, marnotrawstwo, samowola i tyle innych grzechów — jak doprowadziły nas do upadku, tak i dzisiaj z upadku nie dozwolimy nam się podźwignąć. Tylko ten może być wolny, kto potrafi znieść prawdę, kto nie lubując się w kadzidłach i dobrowolnym zaślepieniu, przyłoży energicznie rękę do wykorzenienia zła i podda się surowym wymaganiom cnoty i obowiązku. Apoteozowanie jest zbyt słabym balsamem na ciężkie rany narodowe, odurza tylko i chwilowo może ockolwiek ból usmierz, lecz nie prowadzi do zdrowia. To odzyskać możemy jedynie przez gruntowną reformę wszystkich naszych stosunków prywatnych i społecznych, którą każdy zacząć powinien — od reformy samego siebie.

Druga praca, na którą uwagę czytelników zwrócić pragnęliśmy, jest rozprawa dr. Rafała Loewenfelda z napisem: Johann Kochanowski (Joannes Cochranovius) und seine lateinischen Dichtungen. Ein Beitrag zur Literaturgeschichte der Slaven, von ... Posen, 1878. In 8, str. VIII i 158. — Inna ta epoka, odmienny przedmiot, inne wreszcie usposobienie autora, jak w poprzednio wspomnianym dziele. Tam czasy smutnego rozpręczenia i upadku na

wewnątrz i zewnątrz, tu najświetniejszy okres tak pod względem politycznym jak pod względem oświaty, tam ciągle serce nasze razią opisy upadku, sceny niegodne wolnego ludu, tu wznosi się myśl nasza w idealną sferę sztuki i rozkosz: je się podłami ukochanego piwcy z Czarnolasu, — tam tendencja je wyszukiwania zła, poszukiwanie nie tyle źródłami badaniemi, co błyszczącą a czczą nieraz frazeologią, tu poszukiwania biograficzne i bibliograficzne-filologiczne, suche mało na pozór i drobiazgowo, ale kierowane wymogami ścisłej i sprawidliwej krytyki i, co nie mniej ważna — zamiłowaniem przedmiotu i szczerem uwielbieniem dla genialnego piwcy Trenów i tłumacza Psalmów Dawidowych. P. Loewenfeld jest Poznańczykiem a choć widocznie uważa się więcej za Niemca niż za Polaka, nie można mu odmówić bezstronności sądu i trafnego zrozumienia i ocenienia przeszłości naszej, w czym go wspiera znajomość języka polskiego i źródeł polskich, tak rzadka w cudzoziemcach o nas piszących.

Każdy, kto pisze będzie o Kochanowskim, będzie się musiał opierać na gruntownej pracy prof. Przyborskiego „O życiu i pismach Jana Kochanowskiego.” To też p. Loewenfeld budował dalej na podwalinach rzucanych przez prof. Przyborskiego, który i w niniejszej pracy zasilał autora swymi uwagami i wskazówkami. Nie pominał też autor drugiego ważnego źródła tj. dokumentów ogłoszonych przez ks. Gackiego, przeważnie jednak oparł swe badania na samych pismach Kochanowskiego, których mu dostarczyły oprócz biblioteki wrocławskiej biblioteki: warszawska uniwersytecka, krakowska Jagiellońska i kórnicka. — Nie możemy się tu wdawać w szczegóły poszukiwań autora, nie będziemy też kładli przysika na to, iż w wyszukiwaniu dowodów naśladowstwa przez Kochanowskiego poetów łacińskich przekroczył może miarę, ogólny przecież sąd o pracy autora wypaść musi dlań korzystnie. — Ze cześcią i uwielbieniem mówi autor o śpiewaku z Czarnolasu, a przynajmniej, iż to cześć i uwielbienie umie zawsze po prostu dowodami. W całej pracy razi chybą niepotrzebne gromienie za dowodami na antykatalogiczne przekonania Kochanowskiego, który, podobnie jak Kłopotowicz, nie uszedł szczytu na niektóre zbyt luźne wiersze i satyryczne wycieczki przeciwko powszechnym wówczas nadyżyciom. Mimo tego był nasz poeta na wskroś religijnym, stał po nad namietniami polemikami ówczesnych teologów, uolewał nad rozdarciem religijnym w Polsce a całym swym życiem i wszystkimi pismami przedstawia typ wzorowego poety-obywatela.

PRZYBYLI DO POZNANIA

dnia 18 grudnia.

LUZICKIEGO GRAND HOTEL DE FRANCE Kowalski z Wysocki. Nasierowski z Oczkowiec. Skarżyński z Chelkowskiego. Krzyżanowski z Raskowka. Pani Chłapowska z Karczewa. Michałowski z Galicyi. Hr. Wodziński z Krakowa. Pani Skrzydłowska z Oleszyna. Zakrzewski i Rembowski z Góliny. Nicolai z Keppen. Toboll z Pily. Pani Stanowska z córka z Srody.

HOTEL POD CZARNYM ORLEM. Ks. prob. Borys z Siedlca. Sładowski z rodziną z Runowa. Janowski z Kromolice. Pani Stromfeld z Warszawy. Jokisch z Czerleja. Kwadyński z Wrześni. Pani Chochowska z rodziną z Rogoźna. Świnarski z Starostwa. Baruch z Srody. Bulczyński z Nietranowa. Stachowski z Ostrowa.

STERNIA HOTEL EUROPEJSKI. Bar. Wittenbach z Wiednia. Dehring z Hanoweru. Gontart z Berlina. Gągala z Gdańska. Pani hr. Radolińska z Jarocina. Blumenzweig z Berlina. Hirsch z Szczecina. Stanicki z Królestwa Polskiego.

Ostatnie telegramy.

(Z biura Wolfa.)

Paryż, 19 grudnia. Journal officiel ogłasza nominacje 83 prefektów. Wielu prefektów otrzymało dymisy lub też sami złożyli urzędy. Dekret marszałka zwoluje rady jeneralne na 21 grudnia.

HANDEL, PRZEMYSŁ I GOSPODARSTWO.

Giełda poznańska, 19 grudnia.

Poznań, 19 grudnia. (Sprawozdanie giełdowe).

Stan powiatu: zimno.

Cena wyprawdzalna — Wypowiedziano — c. tr. na

grudzień 131.—, grudzień-styczeń 131.—, styczeń-luty 132.—,

luty-marzec 133, wiosna 135, kwiecień-maj 135 nom.

Okowita: słabiej.

Cena wyprawdzalna — Wypowiedziano — litrów:

grudzień 47.—, styczeń 47.10.—, luty 47.80.—, marzec 48.50.—,

kwiecień 49.20, kwiecień-maj 49.50.—, maj 49.80 m.

(W) Poznań, 19 grudnia. Ceny pszenicy. Pszenica

nr. 0 i 1 15-16.50 mar., rżana nr. 0 i 1 11.50-12.— mar. per

50 kilo.

Zyto: Nie zawierano interesów.

Okowita: cena wyprawdzalna i regulacyjna 47.— m

grudzień 47.—, styczeń 47.10.—, luty 47.70, marzec 48.30,

kwiecień — maj —, kwiecień-maj 49.40.

Wypowiedziano — litrów.

Okowita w miejscu (bez beczki) 46.70 m.

(Sprawozdanie giełdowe.) Poznań, 19 grudnia.

49% nowe listy zast. poz. 94.10. 49% noweli listy rent. poz. 94.70

59% powiatowe obligacje 101.—. 41% powiatowe obligacje

97.—. 31%/100% szlache listy zastawne 84.50. 49% szlache listy

rentowe 95.40. Kwiecień, Potocki i Sp. (Bank różnicowy) 49.—.

Poznań. akcyjne Stowarzyszenie sprytowe 42.—. Poznański bank

provinc. 101.—. 41% pruska pożyczka ukonsolid. 104.50. 31% premiiwana pożyczka państwowa z 1855 r. 135.—. 31%/100% obligi dłużu państwa 93.—. Marchijsko-poz. kolei żelaznej 12.—. Marchijsko-poz. k. z. 5% akc. zakf. 69.—. Starogardzko-poz. k. z. 100.—. Warszawsko-wiedeńsk. k. z. 161.50. Austrackie loty bankowe 169.20. Polskie likw. listy 55.20. Rosyjskie noty bankowe 206.50-80 m.

Ceny targowe

w miesiącu Poznaniu dnia 19 grudnia 1877 roku.	Towar		
	piękny	średni	pośledni.
Pszonicy starej szefel po 50 kilo	10 10	9 10	8 30
Zyta	6 70	6 30	6 10
Jęczmienia	7 80	7 30	7 —
Owsa	7 50	6 50	6 10
Grochu do gotow.	—	—	—
na paszę	7 35	7 20	7 05
Rzepiku zimowego	—	—	—
Rzepiu zimowego	—	—	—
Rzepiku latoowego	—	—	—
Rzepiu latoowego	—	—	—
Tatarki	—	—	—
Kartofli	1 40	1 30	1 20
Wyki	—	—	—
Łubinu żółt.	—	—	—
niebiesk.	—	—	—
Konieczny czerw.	—	—	—
biały	—	—	—
Grochu białego	—	—	—

Giełda bydgoska, 18 grudnia.

Pszenica: 163-210 m., najpiękniejsza wyżej notowana.

Zyto: 122-130 m.

Jęczmień 138-160 mr., najpiękniejszy dla browarów

wyżej.

Groch piękny do gotowania 156, na paszę 141 m.

Owies 117-140 m.

Wszystko per 1000 kilo — wedle gatunku i wagi efektywny.

Okowita: 47.— m. per 100 litrów a 100 proc

Giełda wrocławska, 18 grudnia.

Konieczna czerwona bez zmiany, poślednia 29-34, średnia 37-41, piękna 44-47, wysoko-piękna 49-51.

Konieczna biała spokojnie, — poślednia 36-42, średnia 46-52, piękna 56-62, wysoko-piękna 66-72 m.

Zyto: per 1000 kilo słabiej, na grudzień 133 ofiar. i żąd.,

grudzień-styczeń — ofiar., styczeń-luty —, kwiecień-maj 135.—

135.50—135 pl., maj-czerwiec 137.50 m. żąd.

Pszenica per 1000 kilo 133.— marek żąd., — na

grudzień-styczeń — m.

Owies: per 1000 kilo 121 m. ofiar.; na grudzień-styczeń

— p., kwiecień-maj 126.50 m. żąd.

Olej rzepiowy per 100 kilo bez obrotu; w miejscu 73

żąd., na grudzień 72.—, grudzień-styczeń 72.—, styczeń-luty 72.—,

luty-marzec 72, kwiecień-maj 70.50 m. żąd.

Okowita per 100 litrów słabiej; — na grudzień i grudzień-styczeń 47.70 pl. 47.80 ofiar., styczeń-luty —, kwiecień-maj

50.50 m. plac., maj-czerwiec — m.

Łubin zaniedbany; żółty 9.80-10.60-11.20, niebieski 9.60-10.40-10.80 m.

Ceny ustanowione przez miejską deputację targową.

Per 100 kilogramów

ciężki naj- średni naj- lekki towar

naj- naj- naj- naj- naj- naj-

wyższa niższa wyższa niższa wyższa niższa

Pszenica biała nowa 20 30 20 21 10 20 60 19 30 18 —

Żyto nowe 19 40 19 10 20 10 19 90 18 90 17 80

Jęczmień nowy 14 10 13 20 13 — 12 70 12 50 12 —

Owies nowy 16 30 15 60 15 10 14 60 14 30 13 50

Groch 13 70 13 30 13 — 12 50 12 10 11 70

Notowania komisji mianowanej przez Izbę handlową.

Za 100 kilogr.

piękny średni pośl. towar

Rzep 31 — 28 — 25 —

Rzepak zimowy 29 50 25 50 22 —

Rzepak latoowy 30 — 26 — 22 —

Łuska 25 50 22 — 19 —

Siemię lniane 25 50 23 — 20 —

Berlin, 18 grudnia.

Urzędowe sprawozdanie giełdy berlińskiej.

Pszenica loco ceny trzym się. Termina wyżej. Wypow.

wied. 12,000 centn. Cena wyprawdzalna 210.5 marek per 1000

kilo. — Cena przeciętna — marek. — Loco 190-225

marek wedle gatunku, żółta szlaska i marchijska 295-210

marek z kolei placono, — żółta rosyjska i galicyjska 200-205

marek z kolei placono, — plynaca — marek z kolei

placono, na ten miesiąc 210-215 plac., na grudzień — pl.,

na grudzień-styczeń 1878 — pl., na kwiecień-maj 206.5-207 pl.,

maj-czerwiec — żąd., ofiar., czerwiec-lipiec — pl.

Zyto loco słaby obrót. — Termina cicho. — Wypowied.

2000 centn. Cena wyp. 140.— m. per 1000 kilo. Cena przec.

— m. Loco 131 150 mar. wedle gatunku; rosyjskie 131-139.

m. z kolei i szpich. pl., nowe rosyjskie — z kolei plac., krajowe

140-147 z kolei placono, wysoko-piękne krajowe — polskie —

z kolei plac., bardzo piękne ros. — z statku placono, na

ten miesiąc — pl., na grudzień-styczeń 1878 140-139.5 plac.,

styczeń-luty — pl., kwiecień-maj 142.5 — pl., maj-czerwiec

142-141.5 plac.

Jęczmień per 1000 kilogr. wielki i mały 120-195 marek

wedle gatunku.

Owies loco bez zmiany. Termina bez obrotu. Wypow.

— c. tr. Cena wypow. — marek per 1000 kilo. — Cena

przeciętna — mr. — Loco 105 165 m. wedle gatunku, —

na ten miesiąc 129 nom., na grudzień-styczeń 1878 —

nom., kwiecień-maj 137.— nom.

W. J. Sussmann i syn

Rynek 88, I p.

Różne używane listy, beczki i flaszki

od win mają zawsze na sprzedaż F. A.

Drzewski z matką św. Marcin 3.

Kamienie, dobra i hipoteki tu i na

provincji ma na sprzedaż F. A. Drwe-

ski z matką. (6448)

Biuro anonsów, zleceń, informacji i po-

średniczeń Stry Marcin 3. podwórze, wskazu-

je wszelkie do najęcia będące lokale; strę-

czy dożre rekomendowanych ludzi wszelkich

zawodów i obęga pici; przyjmuje i zbiera

anonsa do gazet całego świata; pośredniczy

wszelkie sprzedawcy i zakupni a zamówienia,

bez względu na przedmiot. Polecają łaskaw-

ie wzięciem szanowej Publiczności umiżeni

[6447] F. A. Drwecki z matką.

Biuro otwarte tylko od 8-11 rano a od 1-4 po p.

Kukusudza loco trzyma się. — Wypowiedziano — c. narów. Cena wyprawdzalna — mr. per 1000 kilo.

Loco stara 143-154 m. wedle gat.; nowa węg. — mrk. z ko

na ten miesiąc — plac.

Groch per 1000 kilo. do gotowania. 161-200 marek we

gatunku, na paszę 145-160 m. wedle gatunku.

Maka rżana niezm. — Wypowiedziano — c. tr. O

wypowiedziano — m. per 100 kilo, cena przec. — m. Nr

i 1 per 100 kilo brutto z miechem. — na ten miesiąc i

grudzień-styczeń 1878 19 60.— plac., styczeń-luty 19.65.—

luty-marzec 19.90.— plac., marzec-kwiecień 20.00.— pl.

kwiecień-maj 20.05.— pl., maj-czerwiec — pl.

Nasiona olejne per 1000 kilogr. Wypowiedziano

cent. Cena wyp. — marek. Rzepak zimowy — m. rzepi-

Dwie serie podarków gwiazdkę dla dzieci i ludu.

I. Za 2 M. 20 przedmiotów dla dzieci.
(1) 2) *Pomysłki i Wierszyki* dla dzieci i ich przyjaciół. Zebrał J. Chociszewski. Część I. 76 str. Część II. 72 str. Nakład Główny w Lesznie. Cena 20 sgr. 3) *Książeczka z kolorowymi obrazkami*. 4) *Mała Historia polska* 100 str. 5) *Książeczka o Kościuszkę* 96 str. 6) *Komedyjka dla dzieci* w cenie 5 sgr. 7-10) *Cztery przesłane kolorowe obrazki* za 4 sgr. 11) *Ołówek*. 12) *Trzonek*. 13) *Guma*. 14) *Tuzin piór stalowych*. 15 i 16) *Dwa zeszyty*. 17) *Arkusze z obrazkami*. 18) *Jak z 7 kart poznać pomyslaną leżbę*. 19) *Pamiętka pierwszej Komunii św.* 20) *Młyn do Boga*. Za frankowanie paczki płać się bez względu na odległość 2½ sgr. Za dopłatą 5 sgr. odbiera się oprawny *Książę do Nabożeństwa* 320 str. i 60 obrazków zawier., a za dopłatą 10 sgr. *Teatr dla dzieci*, w 2 tomach zamiast ceny sklepowej 1 tal.

II. Za 3 M. 20 przedmiotów dla ludu.
1-3) *Książka dla ludu Polskiego*. Ułożył J. Chociszewski. 3 części. Nakład Główny w Lesznie. Cena 27½ sgr. 4) *Obraz olejny Kościuszki* w cenie 20 sgr. 5) *Krzyż*. 6) *Medalik*. 7) *Obrazek Matki Boskiej Częstochowskiej* kolor. 8) *Obrazek Piusa IX*. 9 i 10) *Dwa obrazki czarne Matki Boskiej*. 11) *Kilka nauk prawnych dla włościan*. 12) *Gospodarstwo Duchowne*. *Książka do nabożeństwa*. 13) *Książeczka dla klas pracujących* Forstera. 14) *Tomik Biblioteki ludowej* Parzyckiej. 15) *Wspomnienia misyjne* X. Antoniewicza. 16) *Tom Kazan* X. Birkowskiego zawier. przeszło 230 str. 17) *Wybór Pieśni nabożnych*. 18) *Wiadomość o skutkach i pożytkach nowego medalu* 190 str. 19) *Modlitwy i pieśni podczas zarazy*. 20) *Ładny kolorowy obrazek* w cenie 1 sgr. Za frankowanie przesyłki płać się 5 sgr. Za dopłatą 7½ sgr. odbiera się książkę do *Nabożeństwa* *Krzyż*, zawier. przeszło 600 str., a za 10 sgr. *Opłatek* 520 str. w zwyczajnej oprawie (zwykła cena 15 sgr.), za 20 sgr. ten sam *Opłatek* ze złotym brzegiem (zwykła cena 25 sgr.), za 20 sgr. *Listownik* zam. 25 sgr., a za 1 tal. 5 sgr. *Historia Powstania Polskiego* 1830 i 31 r. przez M. Chociszewskiego (cena sklepowa 3 tal.). Za 15 sgr. tom *Przyjaciela Ludu* Leszczyńskiego 208 str. i 100 rył. za 25 sgr. 2 tomy. Uprasza się o wcześnie zamówienia. Kto obiedwie serie zapisze dostaje gry: *Lech, Orzeł Biały, Podróż po ziemiach polskich, Niebo i Polowanie* z kostką za 5 sgr. zam. 11 sgr.

III. Za 9 marek.
1) 5 *Książeczek* do nabożeństwa opr. 320 str. 2) *Tuzin Krzyżyków*. 3) *Tuzin medaliów*. 4) 50 kolorowych obrazków. 5) 50 czarnych obrazków. 6) 12 oprawnych książeczek jak np. *Mała Historia Polska*. 7) *Opłatek* jak np. *Opłatek* z złotym brzegiem za 25 sgr. 8) *Trzy większe książki z powieściami* np. *Złotnik* itd. 9) *Listownik* za 22½ sgr. 10) *Dwa kolorowe średnie obrazy*. [6211]

J. Chociszewski
Poznań, Wodna ulica Nr. 15.

Znaczenie bielizny
wszelkiego rodzaju, w rozmaitych wielkościach, kształtach i kolorach, wykonuje starannie i po cenach umiarkowanych (6173)

Marya Rzarzyńska
za Bramką 2.

300
beczek świeżych śledzi wprost z Szkocji w różnych gatunkach po nader niskich cenach poleca

A. Urbanowicz
Wodna ulica Nr. 25. (6280)

Tapety i rolosy
Zakład litograf.
Regestra gosp.
Alfendę
Christofa
poleca po najtańszych cenach handel **Materyałów** **plamiennych**

Antonię Rose
w Poznaniu w Bazarze. (4890)

J. K. NOWAKOWSKI
Wiedeński plac

poleca na nadchodzące Święta bogato zaopatrzony skład swój **win** węgierskich, czerwonych, hiszpańskich i szampańskich; araków i koniaków, syropów francuskich, jako też wszelkich towarów kolonialnych, rafinadę w głowach po 48 fen., pojedynczo i w kosztach po 50 fen., mieloną po 45 fen. — wszystko w doborowym gatunku. (6440)

Na nadchodzące Święta polecam mój wielki **zapas win węgierskich, czerwonych, reńskich, mozel-skich i szampańskich** po bardzo umiarkowanych cenach; przy odbiorze 10 butelek po cenie hurtowej.

A. Cichowicz.

Cygara! Cygara!
Prawdz. hawana, dawniej 150 Mar. 1000 teraz za 90 M., prawdz. holend. cygara po 45 M. 1000, hawana-anszus po 33 i 30 M. 1000. Od 300 sztuk przesyłki franko poleca (6446)

M. Dąbrowski
Wrocławska ulica Nr. 21.

Śliwki franc., czesk., tureckie; gruszk., grzyby, jabłka suszone, orzechy włosk., turec., ameryk.; powidła śliwkowe poleca (6450)

J. N. Leitgeber.

Codziennie świeże **drożdże** funtowe poleca (6449)

J. N. Leitgeber.

BIELIŃSKI I SP.

Wilhelmowska ul. Nr. 13.

Polecamy po bardzo przystępnych cenach francuskie i angielskie nowości na kostiumy i paletoty zimowe, bieliznę i negliże męskie oraz wszelkie artykuły wchodzące zakres garderoby męskiej.

Zamówienia na ubiory, mające być przed Świętami jeszcze wykończone, upraszamy **niewzłocznie** uskutecznić. Próby i jurnale na żądanie odwrotną pocztą franko.

MAURZY SCHERK Szeroka ulica Nr. 1.

połącza po bardzo tanich cenach:
wełniane materye na suknie od 30 fen. począwszy
perkaliki w praniu nie puszczające od 20 fen. „
pikowe perkaliki od 30 fen. „
kamille do sukien domowych od 30 fen. „
1/4 szer. czarne każmirki od 1 M. 10 fen. „
czarne piękne alpaki od 50 fen. „
odpasowane spodnie od 2 M. — fen. „
płótno w domu robione od 30 fen. „
kołdry z frendzlami 2 M. 50 fen. „
franki mulowe 25 fen. „
franki niciane 40 fen. „
1/4 wielkie białe chustki 3 M. „
jako też kamgarnowe paletoty, kabyty po znacznie niższych cenach.
Proszę bacznie uważać na powyższą firmę.

MIECHY P. ASKORY
do skórzane na
zboża, wełny, maki etc. parciane i gumowe uprząż etc.

Artykuły techn. dla gorzelni, młynów, mączkarni
itd. jako to: wszelkie towary gumowe, liny drutowe, węże parciane, szkła do kotłów, pakunki, smarowniki, alzakkie kamienie, Manchety, skórę do pomp, skórę do szycia etc. polecają (4706)

Orłowski & Co.
Poznań, Jezuitcka ul. Nr. 1.

J. Neumann'a

główny

skład cygar 54 komandyty w Poznaniu

Fryderykowska ul. 25 naprzeciwko telegraficznego biura.

Prawdz. import. hawańskie cygara od 150—450 M. za 1000. **Hamburg. bremenskie** od 75—250 M. za 1000. **Prawdz. Manilla** ff (Haw. J Cort) od 120—180 M. za 1000. **Hawańskie Ausschuss** (bardzo ulubiony) 50—80 M. za tysiąc. Dalej bardzo lubione marki po cenach od 24—150 M. jako to: Nr. 22 *Simbolo*, Nr. 19 *Zamora*, Nr. 51 *Regarda*, Nr. 119a *Cassilda*, Nr. 26 *Sphinx*, Nr. 30 *Carolina*, Nr. 86 *Flora*, Nr. 117 *Tullerias*, Nr. 109 *Palmito*, Nr. 22 *Noblessa*, Nr. Nr. 9 *Recuerdo*, Nr. 172 *Fausto*, Nr. 112 *Mephisto*, Nr. *Aquila de Oro*, Nr. 31 *Henry Clay*, Nr. 103 *Cabinet* 119 *Valera*, Nr. 119lla *Cruzado* Nr. 27a.

Nr. 82 *Legitimidad* Londres de Gusto, Nr. 136 *Rapidez* etc. wszystkie w doskonałym gatunku, w pudełkach po 50 i 100 sztuk.

Jedyny główny skład cygaret

z fabryki Jean Vouris w Dreźnie.

Skład główny prawdz. holenderskich cygar

za tysiąc od 50—60—75 i 100 M

Skład firm *Sulima, Laferme* i rosyjskich cygaret.

Zamiejscowe zamówienia przesyłają się franko a nie podobające się marki zamieniają się. (6390)

J. Neumann

Fryderykowska ulica 25 naprzeciwko telegraficznego biura.

Stosownie do czasu!!!

Polecam (6432)

węgierskie wóziki

do polowania i objeżdżania pola

w sześciu rozmaitych kształtach, z rozwarą, bez rysorów stalowych. Natomiast w siedzeniach rysory z jesionowego drzewa i na sprężynach z drutu, które zupełnie zastępują rysory stalowe a robią różnicę co do ceny bardzo znaczną. **Rysunki posyłam na życzenia franko.** Każde zamówienie wykonuję w **3 tygodniach.** Za dobry materiał daję **gwarancję.**

Fabryka powozów

C. GOŁAWIECKIEGO

w Poznaniu, Wilhelmowska ulica Nr. 17.

PAROWNIKI

znane z dobroci i taniości są znów w zapasie i poleca je (6366)

ZAKŁAD KOTLARSKI

R. Leporowskiego

w Poznaniu Mała Garbary 4.

Świeże tłuste (6360)

czeskie bażanty

świeżo zabite **rogacze**, łopatki sarnie, cąbry sarnie, nogi przednie sarnie poleca na nadchodzące święta.

Izydor Busch, Sapieżyński plac 3.

Wystawa gwiazdkowa

EDWARDA TOVARA

Paryz. Poznań. Lipsk.

Róg Berliński i Bismarcka ulicy.

Szanownej Publiczności Poznania i okolicy donoszę uniżenie, że powiększywszy lokale moje handlowe, zaopatrzylem takowe w obfity wybór nowych gustownych artykułów.

Specjalnością mojego interesu są nie tylko eleganckie paryzkie artykuły zbytkowe lecz także praktyczne i piękne przedmioty gospodarskie, zalecające się na sezon gwiazdkowy i podarki okolicznościowe a obejmujące największy bez wątpienia wybór wszystkich nowości, jakie się dotąd ukazały.

Bezpośrednie moje związki z Paryżem podają mi możność wytrzymania nie tylko każdej konkurencji lecz i posiadania składu najnowszych zawsze artykułów.

Z paryzkich wyrobów wyszczególniam:

Wachlarze we wszystkich możliwych gatunkach, fasonach i wzorach, przytę osobne, nowe pomysły.

Biżuterie dla dam i panów **każdego gatunku** (każdego tygodnia nowości)

Rzeczy z brązu jako to: czarki, przybory do pisania, postumenty do zegarków, ramki do fotografii, wazoniki, Cachepots, kasetki itd. stoły salonowe, etażerki, słupki itd.

Majolika, garnirowane kwiatami w wielkim wyborze jako też wszystkie możliwe gatunki, pojedyncze paryzkie kwiaty i rośliny liściaste.

Galwanoplastyki jako to: czarki, pudełka do rękawiczek, herbaty, tytoniu, i cygar, przybory do pisania, świeczniki, zastawy stołowe, szklanki do piwa itd. itd.

Szwajcarskie wyroby rzeźbiarskie z drzewa, szafy, pudełka, słupki, garnitury do palenia, czarki do popiołu itd. itd. oraz towary z **marmuru i alabastru**.

Szczegółowo polecam wielki wybór **towarów japońskich i chińskich** (import bezpośredni), tak w wszelkich formach i wielkościach, podstawkę do szklanek, butelek, szafek do strojów, pudełek do rękawiczek, herbaty, tytoniu i cygar — tabakierki, czarek, stolików, wazoników, puhałów itd.

Towarów skórzanych, wiedeńskich i ofenbachskich, najprzedniejszego gatunku, eleganckie albumy we wszystkich wzorach i pomysłach. **Neceserki** podróżne dla dam i panów, torebki do robotek z urządzeniem i bez niego, torebki do cygar, cygaretek, listów i pieniędzy, portmonetki i visites itd.

Terrakoty, wielka kolekcja nowości w figurach itd.

Bajeczne tance zabawki dla dzieci, zachwycające pomysły, najnowsze wzory w obfitym wyborze.

W oddziale także dla przedmiotów po 75 fen. za sztukę nadeszło bardzo wiele nowości, zalecających się tak piękną robotą, zgrabnością pomysłu jak tanią ceną.

Oddział ten uzupełnia się również każdego tygodnia.

Stale bez wyjątku ceny

Na każdym przedmiocie znajduje się cena jego

EDWARD TOVAR, Poznań

Narożnik Berliński i Bismarcka ul.

Dla sprzedających z drugiej ręki wchód z Bismarcka ulicy 11. tylko z rana od 8 do 10 godzin. (6077)

Rękawiczki znów nadeszły.

Stosowny podarek

Nowy, dobry i bajecznie tani!

za tylko 75 fen. dostaje się zgrabną cygarniczkę, zawierającą 10 wybornych cygar i patentowaną cygarówkę zdrowia.

Od dnia jutrzejszego codziennie żywe

karpie, żywe humary, szczupaki i sędacze.

O rychłe zamówienia prosi (6443)

S. Samter jun.

Wilhelmowski plac.

Giesmansdorfskie

młódzie funtowe

znaną dobroci codziennie świeże poleca na nadchodzące Święta

skład fabryki

Albrechta Guttmann'a

Poznań, Zamkowa ul. 83b. (6049)

Stosowne podarki gwiazdkowe

Fryderykowska ul. 1. **R. RUTECKI**, Fryderykowska ul. 1.

Zupełna wyprzedaż wszystkich gatunków **towarów ze złota, po cenach fabrycznych** jako to: brosze, kolczyki itd.

za jawki grające

od 4 M. 0 fen. do 300,00 M. z bębni i dzwonekami itd.

Albumy, pudełeczka do robot, świątynie do cygar itd. wszystko z muzyką. Wielki skład **zegarków i łańcuszków** po jak najtańszych cenach

eparacje akuracie i rzetelnie. (6155)

Jako najstosowniejsze na podarek gwiazdkowy

poleca

W. Bryliński,

zegarmistrz,

św. Marcin Nr. 52 przy Bismarckowskiej ulicy,

zegarki kieszonkowe, męskie i damskie, złote i srebrne, zegary stołowe budziki noce, regulatory jako też łańcuszki zegarków po cenach nadzwyczaj niskich, pod rzetelną gwarancją. (6421)

Reparacje wykonują się tanio i dobrze.

Marcepany nakładane

(królewieckimi zwane) z wyborowym nadzianiem, w pudełkach do przesyłek urządzone po 2, 3, 4 i 6 marek za sztukę również też same marcepany w kawałkach małych, sercach, etc. funt po 2 marki poleca cukiernia (6394)

Antoniego Pfitznera

przy Starym Rynku.

WIEDENSKA PIEKARNIA

poleca (6407)

struclę na wszelkie ceny.

Wiedenskiego (Dr. W. Kubiński) w Poznaniu.

DERY na konie, DERY do spania, DERY do podróży, DERY pojazadowe, WOJŁOKI, KOCE węgierskie, MIECHY.
w każdym gatunku poleca jak najtaniej (6307)
S. KANTOROWICZ
skład płótna i dywanów
róg Starego Rynku i Nowej ulicy 68.

Wiednia na W. Garbarych Nr. 25 i p. na lewo.

remisum

Cztery piękne wielkie

Tanio! Tanio! Tanio!

Na gwiazdkę

połączam moje najlepsze i najtańsze maszyny ręczne do szycia. (6430)

Nr. 1. Maszyna szyjąca ściąganiem łańcuszkowym ze wszystkimi aparatami i drukowaniem po polsku objaśnieniem, **tylko tal. 10.**

Nr. 2. Maszyna szyjąca ściąganiem podwójnym (z czołkiem), na płycie marmurowej, z ilustrowanym przepisem użycia i wszystkimi aparatami, **tylko tal. 15.**

Każda maszyna jest szczerze zamknięta w ręcznym kuferku i przesyła się za nadesłaniem należności franc. **Wilkowya per Jarocin.**

A. RYDLEWSKI.

Losy budowy tunelu kolonijkiego.

Główna wygrana: 75,000 M. w gotówce rozsyła po 4 Marki (przy 10 sztukach po 3 M. 50 fen. za przesłaniem należności Karol Hahn w Berlinie S. Kommandantenstr. 30. (6342)

Czeskie karpie

po każdej wadze jako też żywe szczupaki, sędacze, węgorze, mientusy itd. poleca jak najtaniej (6437)

S. KALISKI

Sapieżyński plac 7.

Bona,

Polka, ucząca, wedle syst. Frebla, poszuk. niejsca od 1 stycz. Zgłoszenia post. rest. Skol. Schokken) pod literami B. W. (6389)

Gospodyn w wieku średnim, umiejąca się zająć wszystkim i praktycznie doświadczone, życzy sobie odpowied. miejsca od N. Roku. Adres poda J. Ma cieję, wka w Poznaniu, Jezuitcka ul. Nr. 8 w podwórzu, parter. (6442)

SUBJEKT

dobrze obeznany z handlem mebli, jest poszukiwany do handlu mebli

R. Schön & Gebhardt

we Lwowie.

Posiadający oprócz języka polskiego język niemiecki i buchalteryę, znajduje pierwszeństwo. Oferty nadesłać do Nowego Roku. (6340)

Młody kupiec,

który od kilku miesięcy prowadzi bardzo korzystny interes, posiadający kapitału 3000 m. dla braku znajomości poszukuje na tej drodze **towarzyszkę**, która również posiada posagu 6000 m. Adres z fotografią po lit. X. X. do Ekspedycji „Orgadownika”. (638)

Rzadzca gospod.

z dobrimi poleceniami, obeznany z kśnictwem i wyrobem drzewa, poszukuje miejsca w Księstwie lub Królestwie Adres u **B. Pillardy**, Poznań, post. restante.

GORZELNIK

poszukuje miejsca choćby jako pomocnik. Wyuczony maszynista, przyjały miejsce lokomobili. Blizsze szczegóły poda Eksp. Dzien. Poznań. pod Nr. 6571. (6371)

Kucharz bezzenny, poszukuje miejsca w restauracji lub w domach prywatnych, zaraz lub od Nowego Roku. Blizsze szczegóły poda Eksp. Dz. I pod Nr. 6441.

Kucharz bezzenny, wolny od wojsk w swym zawodzie, z dobrimi świadectwami poszukuje miejsca od 1 stycznia r. p. Blizsze wiadomości udzieli Pan Bęzkowski w Hroszycy pod Skalmierzycami. (643)

Biuro moje rekomendacyjne

leca ekonomów, pisarzy, ogrodników służących, kucharzy, gospodynie, panisłujące, kucharki, pokojówki praczki i 6435 A. Maciejewska, Jezuitcka ul.

Biuro

moje rekomendacyjne poleca: ekonomów, sarzy, ogrodników, służących, kucharzy, gosp